

для спілкування. Ця доступність може поширюватися і на позаурочний час за допомогою електронної пошти або навіть телефонних дзвінків. Наявність диверсифікованих ліній комунікації знижує стреси ізоляваності і народжує додаткову мотивацію у студентів до участі в освітньому процесі.

Принцип «адаптивність». У процесі навчання необхідно бути готовим до несподіваних подій, пов'язаними зі студентами. Культурний шок, проблеми кліматичної, тимчасової, харчової адаптації, – все це може призводити до постійних неув'язка і навіть зривів в освітньому процесі. Тому важливо завжди мати запасний план (backup plan) на випадок непередбачених ситуацій. У цьому можуть допомогти добре продумана програма СРС, а також розвиненість комунікаційної складової.

Хотілося б відзначити, що в умовах активно розвиваються інформаційних технологій ефективність комунікацій зі студентами залежить не в останню чергу від рівня інформаційної компетенції викладача. Дана компетенція нерозривно пов'язана з базовими і просунутими навичками роботи викладача з комп'ютером, а саме редакторськими засобами, засобами мультимедіа і Інтернетом. У зв'язку з цим важливо задіяти такий інструмент комунікації, як персональний сайт викладача. З його допомогою можна надати можливість студентам отримувати інформацію про розклад занять, консультацій, ознайомитися з робочими програмами з курсів, отримати доступ до навчально-методичних матеріалів (посібників, лекцій, практикам, екзаменаційних питань тощо).

У цілому вищевказані кроки і принципи сприятимуть:

- формуванню і коригуванню ясною траєкторії перебігу навчального процесу;
- полегшенню взаємодії між викладачем і студентами.

Запропонована модель організації процесу навчання за фахом повинна допомогти викладачам підвищити якість і ефективність роботи з іноземними студентами, так як дозволяє враховувати їх особистісно-професійно-мотиваційні особливості, сприяє формуванню у них ясних очікувань від навчального процесу.

Хотілося б звернути увагу, що розглянута модель будується в рамках сучасної освітньої парадигми і враховує концепцію «навчання, орієнтоване на студента».

Дана модель є базовою, і принципи, викладені в ній, можуть бути застосовані при організації процесу навчання в інших областях і з іншого цільовою групою.

Підводячи загальний підсумок, ще раз зазначимо, що аналіз досвіду викладання фахових дисциплін іноземним студентам на мові навчання дозволив розробити базову модель організації процесу навчання за фахом іноземних студентів, що складається з трьох етапів (Що є? Що потрібно? Що робити?) й орієнтовану на максимальне врахування потреб учнів.

ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ ОСВІТИ УКРАЇНИ

О.В. Кудрявцева, канд. екон. наук, доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

У сучасному світі якісна освіта, грає важливу роль. Потреба людей в навчанні, оволодіння знаннями і умінь існує протягом усього життя – з дитячих років до глибокої старості. Сьогодні батьки активно прагнуть влаштувати дитину в який-небудь (за можливістю престижний) ВНЗ, щоб через кілька років у молодій людини була можливість влаштуватися на престижну високооплачувану роботу. Вважається, що хороша освіта дає майбутнє, забезпечене не тільки матеріальними, але і духовними цінностями, а вони, в свою чергу, гарантують людині внутрішній комфорт, відповідне місце в суспільстві, гідний коло спілкування. Воно дає відчутні переваги на ринку праці. В даний час вищу освіту давно вже перетворилося з привілеї багатих в норму для всіх і для кожного.

Крім того, на сьогоднішній день соціальна роль освіти помітно підвищилася: від її спрямованості і ефективності багато в чому залежать перспективи розвитку людства. В останнє десятиріччя світ змінює своє ставлення до всіх видів і елементів освіти. Освіта, особливо вища, розглядається як головний, провідний фактор соціального, політичного та економічного прогресу. Причина такої уваги полягає в розумінні того, що найважливішою цінністю і основним капіталом сучасного суспільства є людина, здатна до пошуку та освоєння нових знань і прийняття нестандартних рішень.

Актуальність проблеми якості вищої освіти полягає в тому, що в період міжнародної інтеграції велика кількість випускників українських вузів відкривають свою справу, співпрацюють з іноземними компаніями, або відправляються працювати за кордон. Важливо, щоб наші випускники були конкурентоспроможними з іноземними фахівцями, отже, наша система освіти повинна увібрати в себе кращі якості іноземних систем і зберегти свої позитивні сторони.

Для України, як і для інших країн з економікою, що розвивається, набуття досвіду за кордоном – це кращий спосіб підвищити свою конкурентоспроможність як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Розглядаючи загальні позиції і відмінності в системах освіти (таблиця 1) України Франції, Великобританії, слід зазначити:

– ступінь «свободи» у визначенні навчальних планів вищих навчальних закладів України істотно нижче, оскільки вони не мають права повністю самостійно визначати програми навчання студентів, жорсткому контролю піддається система підготовки наукових кадрів, регламентовані терміни отримання освіти та інше;

– відмінності в критеріях оцінки кадрового потенціалу професорсько-викладацького складу не дозволяють адекватно порівняти їх якість і адаптувати ефективну систему мотивації викладачів, прибутковому вузам провідних західних країн;

– регламентованість процедур підготовки студентів в Україні робить можливим більш детально контролювати якість надаваних освітніх послуг. Однак ця жорсткість не дає переваги в якості підготовки та цінності вищої освіти України.

Таблиця 1

Загальні риси та відмінності системи освіти Франції, Великобританії та України

Вища освіта Франції, Великобританії	Вища освіта України
Загальні риси системи освіти України, Франції, Великобританії	
– наявність державних і приватних вищих навчальних закладів; – дисципліни із спеціальності закінчуються іспитом; – якість освіти контролюється на державному рівні; – велику увагу приділяють самостійній роботі студента; – Єдина система кредитів ECTS.	
Вища освіта Франції та України	
Загальні риси:	
– академічний рік має 2 семестри; – учбові плани державних університетів стандартизовані на рівні міністерства.	
Відмінності	
Система вищої освіти Франції підрозділяється на два сектори: університетський сектор і сектор вищих шкіл	Вступ до вищих навчальних закладів здійснюється на основі сертифікатів Українського центру оцінювання якості освіти
Після закінчення аспірантури і захисту дисертації, можна отримати один науковий ступень доктора наук	Після закінчення аспірантури і захисту дисертації, можна отримати ступень кандидата і доктора наук
На іспити не забороняється приносити довідкові матеріали – конспекти, посібники, тощо	На іспити забороняється приносити довідкові матеріали
Вища освіта Великобританії та України	
Загальні риси:	
Система освіти в університетах функціонує на безкоштовній і кошовній основі	
Відмінності	
Університети відрізняються від інших вищих навчальних закладів тим, що мають право самостійно присвоювати вчений ступень і визначати умови його отримання	Українські університети не мають права самостійно присвоювати науковий ступень
На іспити не забороняється приносити довідкові матеріали – конспекти, посібники, тощо	На іспити забороняється приносити довідкові матеріали

Таким чином, подальший якісний розвиток системи освіти України, на нашу думку, лежить в адаптації досвіду державної підтримки інноваційної системи освіти і розвитку науково-освітньої взаємодії. Одним з напрямків такого розвитку є створення передумов для вмотивованої діяльності професорсько-викладацького складу вищих навчальних закладів в рамках наукового розвитку і створення інноваційних розробок для економіки держави.